

VALSTYBINĖS ENERGETIKOS INSPEKCIJOS PRIE ENERGETIKOS MINISTERIJOS RIZIKOS VERTINIMU PAGRĮSTO ENERGETIKOS OBJEKTŲ IR ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪROS VEIKLOS MODELIS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – VEI) rizikos vertinimu pagrįsto ūkio subjektų veiklos priežiūros modelis taikomas sudarant energetikos objektų ir įrenginių metinių patikrinimų planus ir vykdant šių subjektų priežiūrą bei kontrolę.
2. Priežiūros veiklą ir turimus ribotus išteklius skirti didžiausiems rizikos atvejams šalinti, siekiant užtikrinti realią ūkinės veiklos atitiktį svarbiausiems teisės aktų reikalavimams.
3. Visi VEI priežiūros ūkio subjektai yra registruojami VEI informacinėje sistemoje.
4. Priežiūros veiksmai grindžiami šiais principais: skaidrumo; minimalios ir proporcingos priežiūros naštos; priežiūros funkcijų atlikimo koordinavimo; efektyvaus išteklių naudojimo rizikai valdyti; patikrinimų funkcijų atskyrimo ir poveikio priemonių skyrimo; aiškios, viešai paskelbtos patikrinimų procedūros.

II. SĄVOKOS

5. **Priežiūros tikslai** – metodinės pagalbos ūkio subjektams teikimas; stebėjimas, kaip ūkio subjektai laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų; kontroliavimas, ar šie reikalavimai tinkamai vykdomi; priemonių, užtikrinančių tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinančių galimų pažeidimų skaičių, taikymas.
6. **Rizikos vertinimas** – rizikos valdymo proceso dalis, apimanti kiekybinių ir kokybinių rodiklių reikšmių, susijusių su konkrečia situacija ir atpažinta grėsme, nustatymą. Rizikos vertinimas apima rizikos įvertinimą ir analizę.
7. **Rizikos vertinimu pagrįsta ūkio subjektų veiklos priežiūros sistema (modelis)** – VEI įdiegta ir taikoma organizacinių ir techninių priemonių visuma, kuri padeda nustatyti rizikas, susijusias su ūkio subjektų veiklą reguliuojančių teisės aktų reikalavimų nesilaikymu ir žalos ar pavojaus visuomenės vertybėms atsiradimu; atlikti ūkio subjektų rizikingumo vertinimą ir nustatyti rizikingiausius iš jų; ūkio subjektų veiklos priežiūrą vykdyti laikantis prioritetų ir pasirenkant tinkamiausias ir efektyviausias priežiūros priemones.

III. ENERGETIKOS OBJEKTAI IR ĮRENGINIAI, KURIŲ RIZIKĄ NUMATOMA VERTINTI

8. Elektros energetikos sektoriuje pagal riziką bus vertinami šie objektai ir įrenginiai:
 - 8.1. elektrinės, kurių galia didesnė kaip 50 MW;
 - 8.2. elektrinės, kurių galia mažesnė kaip 50 MW;
 - 8.3. elektros perdavimo tinklai;
 - 8.4. elektros skirstymo tinklai;
 - 8.5. ūkio subjektai, turintys teisę eksploatuoti elektros energetikos įrenginius pagal VEI atestatus;

8.6. pavojingi objektai, kuriuose pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta II lygiui ar jį viršija (pagal patvirtintą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) grafiką);

8.7. pavojingi objektai, kuriuose pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta I lygiui ar jį viršija, bet neprilygsta II lygiui (pagal patvirtintą PAGD grafiką);

8.8. vartotojų 10 kV ir aukštesnės įtampos elektros įrenginiai;

8.9. elektros energijos gamintojų savo ūkiniams poreikiams suvartotos elektros energijos kiekio patikrinimas (pagal Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau – VIAP) teikimo tvarkos aprašą).

9. Šilumos energetikos sektoriuje pagal riziką bus vertinami šie objektai ir įrenginiai:

9.1. šilumos gamybos objektai ir šilumos tinklai;

9.2. ūkio subjektai, gaminantys ir (ar) tiekiantys šilumos energiją visuomeniniams ar gyventojų poreikiams tenkinti (viešajam sektoriui);

9.3. viešojo sektoriaus subjektų šilumos gamybos objektai, kurių galia didesnė kaip 400 kW;

9.4. pavojingi objektai, kuriuose pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta II lygiui ar jį viršija (pagal patvirtintą PAGD grafiką);

9.5. daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų patikrinimai dėl jų atitikties nustatytiems reikalavimams;

9.6. rezervinio kuro kontrolė įmonėse, turinčiose daugiau kaip 5 MW instaliuotos galios šilumos ar elektros gamybos objektus;

9.7. pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo veiklos kontrolė.

10. Naftos sektoriuje pagal riziką bus vertinami šie objektai ir įrenginiai:

10.1. magistraliniai naftos ir naftos produktų vamzdynai;

10.2. naftos, naftos produktų terminalai ir saugyklos su talpyklomis iki 10 000 m³;

10.3. naftos, naftos produktų terminalai ir saugyklos su talpyklomis virš 10 000 m³;

10.4. naftos perdirbimo įmonės;

10.5. naftos, naftos produktų degalinės;

10.6. pavojingi objektai, kuriuose pavojingų medžiagų kiekiai prilygsta II lygiui ar jį viršija (pagal patvirtintą PAGD grafiką);

10.7. pavojingi objektai, kuriuose pavojingų medžiagų kiekiai neprilygsta II lygiui (pagal patvirtintą PAGD grafiką);

10.8. įmonės privalančios kaupti naftos ir naftos produktų valstybės atsargas;

11. Dujų sektoriuje pagal riziką bus vertinami šie objektai ir įrenginiai:

11.1. gamtinių dujų perdavimo sistema;

11.2. gamtinių dujų skirstymo sistema;

11.3. ūkio subjektai, naudojantys gamtines dujas energijai gaminti, kai ta energija tiekama visuomeniniams ar gyventojų poreikiams tenkinti;

11.4. suskystintųjų naftos dujų (toliau – SND) rezervuarų įrenginiai ir skirstomieji dujotiekiai;

11.5. SND pilstymo stotys, dujų pilstymo postai, SND balionų sandėliai;

11.6. SND degalinės.

IV. RIZIKOS VERTINIMAS

12. Vertinant riziką, VEI teritorinio skyriaus pareigūnai atsižvelgia į tai, kaip ūkio subjektas laikėsi teisės aktų reikalavimų anksčiau, kokio pobūdžio ūkinės veiklos rizikingumas, pavojingumas, kokia žalos ar pavojaus asmenims, visuomenei ir aplinkai atsiradimo tikimybė.

13. Nustatomi atliekamos priežiūros veiklos prioritetai. VEI teritorinių skyrių kontroliuojamų energetikos objektų ir įrenginių metiniai planai sudaromi atsižvelgiant į ūkio subjektų rizikos lygį.

14. Energetikos sektoriuje veikiančių ūkio subjektų rizikos lygiai:
 - 14.1. padidintos rizikos lygis – daugiau kaip 10 balų;
 - 14.2. vidutinės rizikos lygis – 5–10 balų;
 - 14.3. mažos rizikos lygis – iki 5 balų.
15. Energetikos objektų ir įrenginių rizikos lygis nustatomas pagal šiuos rizikos vertinimo kriterijus (rodiklius):
 - 15.1. vykdomų darbų ar naudojamų energetikos įrenginių pavojingumas – 5 balai;
 - 15.1.1. valstybinės svarbos energetikos objektai – 5 balai;
 - 15.1.2. nevalstybinės svarbos energetikos objektai – 4 balai;
 - 15.1.3. vartotojų energetikos įrenginiai – 1 balas;
 - 15.2. energetikos įrenginių avarijų ar sutrikimų įtaka nepertraukiamam ir patikimam energijos tiekimui – 5 balai;
 - 15.2.1. valstybinės svarbos energetikos objektai – 5 balai;
 - 15.2.2. nevalstybinės svarbos energetikos objektai – 4 balai;
 - 15.2.3. vartotojų energetikos įrenginiai – 1 balas;
 - 15.3. patikrinimų metu nustatytų pažeidimų pobūdis ir mastas – 3 balai;
 - 15.3.1. grubūs pažeidimai – 3 balai;
 - 15.3.2. smulkūs pažeidimai – 1 balas;
 - 15.4. pagrįstų skundų kiekis, informacija viešoje erdvėje – 2 balai;
16. VEI teritorinio skyriaus pareigūnai atlieka energetikos objektų ir įrenginių vertinimą pagal teritoriniam skyriui priskirtą teritoriją arba VEI viršininko nurodytą teritoriją.
17. Rizikos vertinimo kriterijai turi būti periodiškai (ne rečiau kaip 3 metai) atnaujinami, atsižvelgiant į VEI veiklos prioritetus.
18. Kontroliuojamų energetikos objektų ir įrenginių sąrašai yra nuolat kintantys. VEI teritorinio skyriaus pareigūnai privalo periodiškai (ne rečiau kaip 3 metai) atnaujinti energetikos objektų ir įrenginių sąrašus.
19. Patikrinimų periodiškumas priklauso nuo ūkio subjekto rizikos lygio:
 - 19.1. padidintos rizikos – ne rečiau kaip kas treji metai;
 - 19.2. vidutinės rizikos – ne rečiau kaip kas penkeri metai;
 - 19.3. mažos rizikos – gali būti tikrinami kas penkerius–aštuonerius metus. Šios grupės ūkio subjektams gali būti taikomos alternatyvios patikrinimo priemonės – atitikties deklaracijų diegimas. Ūkio subjektams sudaroma galimybė deklaruoti savo veiklos atitiktį nustatytiems teisės aktų reikalavimams, užpildant VEI parengtą atitikties deklaraciją. Atitikties deklaracijos teikiamos VEI nustatyta tvarka.

V. PRIEŽIŪROS VEIKSMŲ VERTINIMAS

20. Visų tą patį rizikingumo lygį turinčių ūkio subjektų rizikingumas yra laikomas vienodu. Šių ūkio subjektų atžvilgiu taikomi vienodi priežiūros veiksmai ir priemonės.
 21. Informacija apie vykdytus energetikos objektų ir įrenginių patikrinimus kaupiama VEI teritoriniuose skyriuose individualiose popierinėse bylose. Elektroninė šios dokumentacijos kopija saugoma VEI nustatyta tvarka.
 22. Skirtingo rizikos lygio subjektams gali būti taikomos skirtingos priežiūros priemonės.
 23. Sukaupta informacija apie patikrinimus naudojama ataskaitoms rengti, kontrolės duomenų analizei atlikti.
-